

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore januar-decembar 2018. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar-decembar 2018. godine, prema konačnim podacima iznosila je 2 953,7 miliona eura, što ukazuje na rast od 10,4% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 400,1 miliona eura, a **uvoz** 2 553,6 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 7,7%, a uvoz veći za 10,9%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 15,7% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine (16,1%).

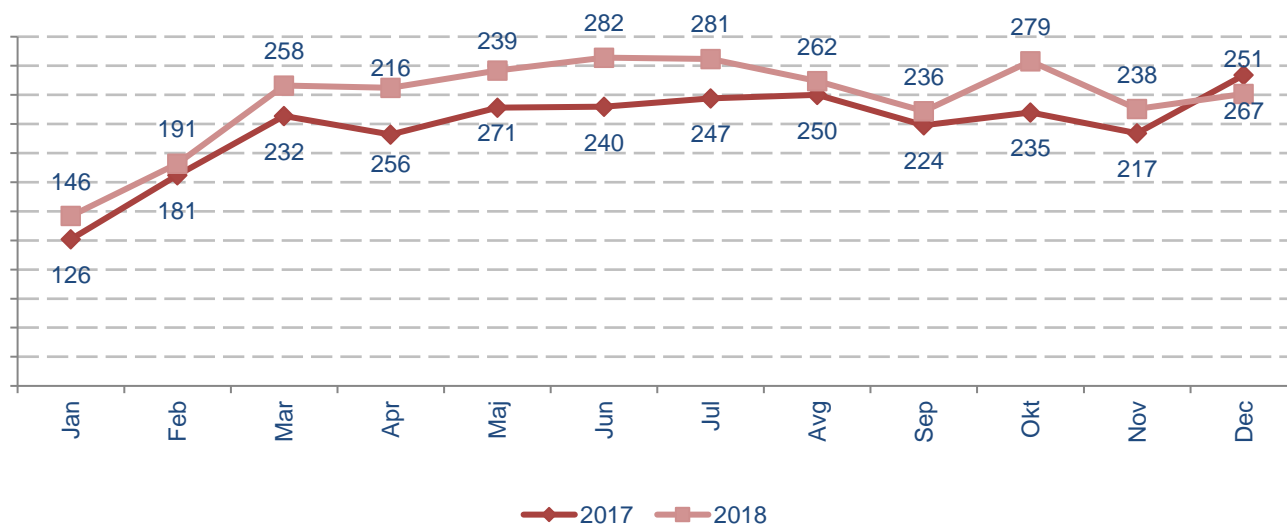
U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Proizvodi svrstani po materijalu** (sektor 6), u iznosu od 107,2 miliona eura (koji čine: Obojeni metali – 74 mil. eura i Gvožđe i čelik – 18,9 mil. Eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji** (sektor 7) u iznosu od 638,1 miliona eura (koji čine: Drumaska vozila – 187,2 mil. eura i Električne mašine, aparati i uređaji – 124,3 mil. Eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (93,1 mil. eura), Mađarska (46,1 mil. eura) i Bosna i Hercegovina (30,9 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (492 mil. eura), Kina (256,6 mil. eura) i Njemačka (234,6 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	TRGOVINSKI BILANS
2017			
Januar	101 405	24 248	-77 157
Februar	154 209	26 424	-127 786
Mart	200 887	31 522	-169 365
April	184 687	30 816	-153 871
Maj	210 358	28 842	-181 516
Jun	214 518	25 060	-189 458
Jul	216 587	30 835	-185 752
Avgust	204 681	45 374	-159 307
Septembar	193 722	30 742	-162 980
Oktobar	203 215	32 221	-170 994
Novembar	188 209	29 049	-159 161
Decembar	231 024	36 331	-194 692
2018			
Januar	120 542	25 918	-94 623
Februar	161 508	29 952	-131 556
Mart	220 005	38 318	-181 686
April	220 808	35 276	-185 532
Maj	240 774	30 302	-210 472
Jun	241 694	40 138	-201 555
Jul	250 941	30 271	-220 671
Avgust	228 822	33 296	-195 526
Septembar	205 730	30 508	-175 222
Oktobar	245 749	33 325	-212 424
Novembar	200 470	37 943	-162 527
Decembar	216 538	34 860	-181 678

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	IZVOZ				UVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	2017		2018		2017		2018		2017	2018
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
S V I J E T	100,0	371 463	100,0	400 107	100,0	2 303 503	100,0	2 553 580	-1 932 040	-2 153 473
Evropa	87,1	323 673	95,0	379 915	83,5	1 924 530	82,4	2 105 118	-1 600 857	-1 725 203
EU	34,7	129 031	44,9	179 578	47,4	1 091 585	48,3	1 232 481	-962 554	-1 052 903
CEFTA¹	41,1	152 492	40,2	160 786	31,2	717 605	28,5	728 368	-565 113	-567 582
Afrika	0,8	2 797	0,3	1 150	0,3	7 470	0,4	10 765	-4 673	-9 615
Azija	11,5	42 783	4,4	17 546	14,2	327 442	14,3	365 646	-284 659	-348 099
Amerika	0,6	2 111	0,2	922	1,9	43 216	2,8	71 455	-41 105	-70 532
Okeanija	0,0	100	0,1	573	0,0	844	0,0	597	-744	-24
SAD	0,5	1 790	0,2	819	0,8	17 708	1,9	47 928	-15 918	-47 108
Kina	1,7	6 450	3,5	14 010	9,6	221 419	10,0	256 624	-214 969	-242 613
Rusija	0,6	2 176	0,5	2 140	0,3	6 504	0,3	7 241	-4 328	-5 102
Švajcarska	1,0	3 841	1,8	7 063	1,1	24 912	1,4	35 205	-21 071	-28 141
Japan	0,3	1 074	0,0	174	1,6	36 450	1,2	30 743	-35 376	-30 569
Turska	6,0	22 279	3,2	12 907	3,1	71 105	3,4	87 858	-48 826	-74 951
Brazil	0,0	1	0,0	18	0,4	9 466	0,3	7 715	-9 465	-7 697

¹ Albanija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e

TRGOVINSKI PARTNERI	IZVOZ				UVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	2017		2018		2017		2018		2017	2018
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	371 463	100,0	400 107	100,0	2 303 503	100,0	2 553 580	-1 932 040	-2 153 473
Evropska unija	34,7	129 031	44,9	179 578	47,4	1 091 585	48,3	1 232 481	-962 554	-1 052 903
Austrija	0,5	1 761	2,1	8 544	1,9	42 911	1,7	44 637	-41 150	-36 093
Belgija	0,2	778	0,2	902	0,5	11 719	0,5	11 984	-10 940	-11 082
Bugarska	0,6	2 317	0,8	3 066	0,6	12 930	0,6	14 298	-10 614	-11 232
Češka	1,1	4 192	4,4	17 415	1,3	30 895	1,3	33 394	-26 703	-15 978
Danska	0,2	899	0,9	3 503	0,3	6 722	0,3	6 716	-5 823	-3 213
Estonija	0,0	41	0,0	1	0,0	500	0,0	574	-459	-573
Finska	0,1	200	0,1	278	0,3	5 839	0,1	3 181	-5 639	-2 903
Francuska	0,9	3 456	1,0	3 849	2,3	52 610	2,0	52 107	-49 154	-48 258
Grčka	0,0	115	1,1	4 274	5,9	135 199	6,4	164 472	-135 084	-160 199
Holandija	0,4	1 641	0,6	2 571	1,6	36 790	1,6	40 270	-35 149	-37 699
Irska	0,0	5	0,0	4	0,4	10 251	0,2	4 668	-10 246	-4 664
Italija	3,5	13 098	3,5	13 866	7,3	168 716	7,4	189 977	-155 618	-176 112
Kipar	0,1	452	0,2	798	0,0	915	0,1	1 434	-463	-636
Letonija	0,0	50	0,0	15	0,0	711	0,0	372	-661	-357
Litvanija	3,0	11 088	0,0	78	0,0	1 131	0,0	883	9 957	-805
Luksemburg	0,0	66	0,0	38	0,1	1 244	0,0	628	-1 178	-590
Mađarska	8,5	31 683	11,5	46 145	0,9	21 027	0,8	19 261	10 657	26 884
Malta	0,1	380	0,0	40	0,0	87	0,0	392	293	-351
Njemačka	2,5	9 315	3,2	12 999	8,5	196 101	9,2	234 584	-186 785	-221 585
Poljska	4,1	15 250	4,4	17 540	1,7	38 048	1,8	45 383	-22 798	-27 844
Portugal	0,0	1	0,0	6	0,2	3 746	0,2	4 156	-3 746	-4 150
Hrvatska	0,7	2 626	0,9	3 657	5,7	131 135	6,0	152 898	-128 508	-149 241
Rumunija	0,2	723	0,1	550	1,3	30 935	1,6	42 126	-30 212	-41 577
Slovačka	0,0	66	0,0	15	0,3	7 896	0,3	8 454	-7 830	-8 440
Slovenija	5,4	19 983	7,0	28 168	2,4	55 206	2,2	56 901	-35 223	-28 733
Španija	0,1	205	0,1	532	2,1	47 721	1,7	44 334	-47 515	-43 801
Švedska	0,9	3 269	0,9	3 466	0,8	19 002	1,0	24 526	-15 733	-21 059
Ujedinjeno Kraljevstvo	1,4	5 369	1,8	7 259	0,9	21 599	1,2	29 871	-16 230	-22 612
CEFTA	41,1	152 492	40,2	160 786	31,2	717 605	28,5	728 368	-565 113	-567 582
Albanija	2,9	10 944	3,2	12 925	1,5	35 017	1,7	42 921	-24 072	-29 996
Bosna i Hercegovina	12,7	47 186	7,7	30 906	6,6	151 954	6,1	155 563	-104 768	-124 657
Moldavija	0,0	0	0,0	1	0,0	546	0,0	369	-546	-368
Makedonija	1,5	5 741	1,7	6 818	1,3	30 353	1,2	31 181	-24 612	-24 363
Srbija	17,8	65 990	23,3	93 079	21,5	495 703	19,3	492 031	-429 713	-398 952
Kosovo	6,1	22 630	4,3	17 057	0,2	4 032	0,2	6 304	18 598	10 753
Ostale zemlje (izvan EU i CEFTA)	24,2	89 940	14,9	59 744	21,5	494 313	23,2	592 732	-404 373	-532 988

Tabela 4. Izvoz Crne Gore po odsjeku SMTK

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2017	Indeks 2017 2016	2018	Indeks 2018 2017
	u hilj. EUR		u hilj. EUR	
0-9 UKUPNO	371 463	114,0	400 107	107,7
0 Hrana i žive životinje	26 400	96,6	23 680	89,7
00 Žive životinje	65	156,8	54	84,3
01 Meso i prerada mesa	11 126	108,9	10 796	97,0
02 Mliječni proizvodi i jaja	332	95,5	235	71,0
03 Ribe i prerađevine od ribe	78	78,3	55	69,9
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	6 157	89,6	605	9,8
05 Povrće i voće	5 352	74,8	8 922	166,7
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	88	292,4	70	79,6
07 Kafa, čaj, kakao i začini	2 345	131,4	2 023	86,3
08 Stočna hrana (sem žita u zmu)	370	134,4	492	133,1
09 Razni proizvodi za ishranu	489	95,6	428	87,5
1 Piće i duvan	20 551	91,3	21 672	105,5
11 Pića	19 729	97,1	19 794	100,3
12 Duvan i proizvodi od duvana	822	37,5	1 877	228,4
2 Sirove materije, sem goriva	102 740	142,8	81 329	79,2
21 Kože sirove i krzna nečinjena	3 693	126,4	3 108	84,2
22 Uljano sjeme i plodovi	0	0,2	0	0,0
23 Sirovi kaučuk	0	0,0	5	0,0
24 Pluta i drvo	28 893	104,6	27 079	93,7
25 Celuloza i otpaci od hartije	1 271	110,7	1 343	105,7
26 Tekstilana vlakna i otpaci	12	27,7	47	300,0 ¹
27 Sirova đubriva i minerali	1 401	61,8	813	58,0
28 Mineralne rude i otpaci metala	66 939	179,6	48 197	72,0
29 Životinjske i biljne sirove materije	532	78,1	735	138,3
3 Mineralna goriva i maziva	45 985	89,0	81 979	178,3
32 Kameni ugalj, koks i briketi	4 686	227,4	4 400	93,9
33 Nafta i naftni derivati	18 024	142,4	26 180	145,2
34 Gas, prirodni i industrijski	1	300,0 ¹	1	131,7
35 Električna energija	23 274	63,0	51 399	220,8
4 Životinjska i biljna ulja i masti	587	101,2	568	96,8
41 Životinjska ulja i masti	407	101,4	409	100,5
42 Čvrste biljne masti i ulja	132	82,2	107	81,4
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	48	265,0	52	107,4
5 Hemijski proizvodi	17 574	99,9	29 578	168,3
51 Organski hemijski proizvodi	20	47,4	32	159,4
52 Neorganski hemijski proizvodi	681	287,1	1 233	181,1
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	158	137,7	86	54,5
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	11 732	118,2	21 269	181,3
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	1 776	65,6	2 466	138,9
56 Đubriva (osim sirovih)	0	0,0	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	189	101,0	143	75,6
58 Plastične mase u ostalim oblicima	554	113,2	652	117,7
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje nepomenuti	2 465	65,2	3 696	149,9

Tabela 4. Izvoz Crne Gore po odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2017	Indeks <u>2017</u> <u>2016</u>	2018	Indeks <u>2018</u> <u>2017</u>
	u hilj. EUR		u hilj. EUR	
6 Proizvodi svrstani po materijalu	103 993	120,1	107 193	103,1
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	241	121,7	74	30,6
62 Proizvodi od kaučuka	70	136,9	70	99,5
63 Proizvodi od plute i drveta	1 775	133,2	1 999	112,6
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	991	74,8	358	36,1
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	124	39,8	284	229,5
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	4 292	196,2	3 926	91,5
67 Gvožđe i čelik	17 851	124,8	18 870	105,7
68 Obojeni metali	71 930	114,2	73 975	102,8
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	6 718	172,6	7 637	113,7
7 Mašine i transportni uređaji	41 633	133,7	35 112	84,3
71 Pogonske mašine i uređaji	340	144,5	382	112,3
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	1 776	106,8	2 531	142,5
73 Mašine za obradu metala	346	219,2	257	74,4
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	12 122	99,3	11 506	94,9
75 Kancelarijske mašine i za AOP	494	85,0	553	111,9
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	1 114	61,4	1 378	123,6
77 Električne mašine, aparati i uređaji	4 516	92,1	4 883	108,1
78 Drumska vozila	4 619	60,1	9 593	207,7
79 Ostala transportna sredstva i opreme	16 305	300,0 ¹	4 029	24,7
8 Razni gotovi proizvodi	11 999	103,8	12 897	107,5
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	268	99,5	263	98,3
82 Namještaj i dijelovi	926	92,1	766	82,7
83 Predmeti za putovanja	37	24,8	41	111,2
84 Odjeća	857	85,5	1 343	156,6
85 Obuća	349	64,9	540	154,7
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	721	294,2	617	85,6
88 Fotoaparati, časovnici	157	300,0 ¹	2 584	300,0 ¹
89 Razni gotovi proizvodi	8 683	104,3	6 741	77,6
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	0	0,0	6 100	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0.

Tabela 5. Uvoz Crne Gore po odsjeku SMTK

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2017	Indeks <u>2017</u> <u>2016</u>	2018	Indeks <u>2018</u> <u>2017</u>
	u hilj. EUR		u hilj. EUR	
0-9 UKUPNO	2 303 503	111,7	2 553 580	110,9
0 Hrana i žive životinje	425 957	107,2	443 299	104,1
00 Žive životinje	22 434	113,2	24 348	108,5
01 Meso i prerada mesa	103 157	109,0	108 473	105,2
02 Mliječni proizvodi i jaja	52 125	105,2	52 482	100,7
03 RIBE i prerađevine od ribe	18 460	114,1	19 041	103,1
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	58 396	105,8	63 648	109,0
05 Povrće i voće	67 957	106,7	69 455	102,2
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	12 028	107,3	10 554	87,7
07 Kafa, čaj, kakao i začini	35 311	102,8	35 154	99,6
08 Stočna hrana (sem žita u zmu)	16 945	102,1	18 943	111,8
09 Razni proizvodi za ishranu	39 143	108,8	41 201	105,3
1 Piće i duvan	79 910	112,9	74 999	93,9
11 Pića	64 234	110,4	64 905	101,0
12 Duvan i proizvodi od duvana	15 676	124,4	10 094	64,4
2 Sirove materije, sem goriva	42 350	113,7	50 209	118,6
21 Kože sirove i krzna nečinjena	1	300,0 ¹	0	0,0
22 Uljano sjeme i plodovi	1 454	100,6	2 460	169,2
23 Sirovi kaučuk	68	54,6	117	170,9
24 Pluta i drvo	4 804	91,9	5 098	106,1
25 Celuloza i otpaci od hartije	12	179,1	8	66,7
26 Tekstilna vlakna i otpaci	380	68,0	498	131,2
27 Sirova đubriva i minerali	3 002	88,0	3 621	120,6
28 Mineralne rude i otpaci metala	24 892	123,5	30 738	123,5
29 Životinjske i biljne sirove materije	7 737	122,4	7 668	99,1
3 Mineralna goriva i maziva	255 904	136,5	273 437	106,9
32 Kameni ugalj, koks i briketi	691	99,9	715	103,4
33 Nafta i naftni derivati	171 544	128,1	224 697	131,0
34 Gas, prirodni i industrijski	9 756	119,6	11 026	113,0
35 Električna enegrija	73 914	165,0	37 000	50,1
4 Životinjska i biljna ulja i masti	13 948	100,1	14 034	100,6
41 Životinjska ulja i masti	750	147,0	766	102,1
42 Čvrste biljne masti i ulja	12 980	98,1	13 169	101,5
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	218	109,0	100	45,7
5 Hemijski proizvodi	227 833	112,0	251 127	110,2
51 Organski hemijski proizvodi	2 225	95,7	2 479	111,4
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 682	105,1	3 951	107,3
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	24 510	108,3	26 651	108,7
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	76 117	115,6	86 582	113,7
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	51 049	100,7	53 159	104,1
56 Đubriva (osim sirovih)	2 249	57,8	2 246	99,9
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 813	113,4	3 992	104,7
58 Plastične mase u ostalim oblicima	31 966	117,1	37 489	117,3
59 Hemijske materije i proizvodinigdje nepomenuti	32 221	135,0	34 578	107,3

Tabela 5. Uvoz Crne Gore po odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	2017	Indeks <u>2017</u> 2016	2018	Indeks <u>2018</u> 2017
	u hilj. EUR		u hilj. EUR	
6 Proizvodi svrstani po materijalu	409 606	119,8	462 097	112,8
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	318	131,0	262	82,4
62 Proizvodi od kaučuka	21 345	120,2	22 096	103,5
63 Proizvodi od plute i drveta	25 160	124,3	27 957	111,1
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	32 751	101,0	35 977	109,9
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	21 257	114,3	21 511	101,2
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	107 994	127,5	124 272	115,1
67 Gvozđe i čelik	67 813	138,7	85 796	126,5
68 Obojeni metali	17 398	114,9	20 559	118,2
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	115 570	111,4	123 667	107,0
7 Mašine i transportni uređaji	552 498	104,7	638 085	115,5
71 Pogonske mašine i uređaji	8 201	18,4	50 128	300,0 ¹
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	51 077	123,8	49 108	96,1
73 Mašine za obradu metala	4 084	152,4	3 623	88,7
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	93 777	144,2	94 453	100,7
75 Kancelarijske mašine i za AOP	22 738	91,6	25 900	113,9
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	73 426	110,0	71 703	97,7
77 Električne mašine, aparati i uređaji	127 679	98,3	124 289	97,3
78 Drumska vozila	162 750	120,9	187 195	115,0
79 Ostala transportna sredstva i opreme	8 766	48,3	31 685	300,0 ¹
8 Razni gotovi proizvodi	295 491	105,8	342 536	115,9
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	21 093	132,5	21 781	103,3
82 Namještaj i djelovi	53 051	104,7	61 494	115,9
83 Predmeti za putovanja	7 855	105,6	8 690	110,6
84 Odjeća	73 286	106,0	78 279	106,8
85 Obuća	37 714	103,5	35 725	94,7
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	18 128	97,0	25 223	139,1
88 Fotoaparati, časovnici	5 966	117,9	11 472	192,3
89 Razni gotovi proizvodi	78 399	103,3	99 872	127,4
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	7	0,3	3 757	300,0¹

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocce odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog proizvoda klasifikovanog je tako da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri – grupu, četiri – podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

Tel. +382-20-223 435

e-mail: contact@monstat.org